

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **M. spol. s r.o. B.**, ul. K.B., IČO: X., zastúpeného advokátom JUDr. M.D., S.B. proti žalovanému: **RNDr. M.L.**, nar. X., bytom K.B., zastúpeného N., s.r.o., E.B., IČO: X., **o zaplataenie 8 070,44 eur (243 130 Sk) s príslušenstvom**, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 6. júla 2011 č.k. 45Cb/86/2001-187 takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo 6. júla 2011 č. k. 45Cb/86/2001-187 **z r u š u j e** a vec vracia súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave napadnutým rozsudkom žalobu zamietol. Súčasne uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť žalovanému 2 027,41 eur titulom náhrady trov konania. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že predmetom sporu je zaplataenie 8 070,44 eur spolu so 17,6 % úrokom z omeškania p.a. od 1.7.1998 do zaplataenia istiny z titulu peňažného plnenia za motorové vozidlo podľa zmeny žaloby z 15. februára 2008. Žalobca zmenou petitu žaloby na základe rovnakého tvrdeného skutkového stavu požiadal namiesto vydania motorového vozidla náhradu za motorové vozidlo v sume 8 070,44 eur spolu s úrokom z omeškania tzn. požadoval niečo iné, než v pôvodnej žalobe. Žalobca si mohol uplatniť svoje právo na zaplataenie sumy 8 070,44 eur, ktorú si uplatňuje ako náhradu za motorové vozidlo najskôr od 1.7.1998, pričom žalobca si právo na náhradu motorové vozidlo uplatnil po uplynutí premlčacej lehoty zmenou petitu žaloby zo 14. februára 2008. Tvrdenie žalobcu, obsiahnuté

v podaní zo 14. februára 2008 aj v podaní z 12. mája 2011, že sa rozhodol, aby si žalovaný motorové vozidlo ponechal pre seba, neobsahuje rozhodnutie žalobcu, že súhlasí s jeho predajom žalovanému a súhlas žalovaného s jeho kúpou za danú cenu.

Keby právny vzťah medzi žalobcom a žalovaným bol posudzovaný podľa ust. § 100 ods. 2 prvá veta a ust. § 101 zák.č. 40/1964 Zb. v znení jeho zmien a doplnkov premlčujú sa všetky majetkové práva, premlčacia doba je trojročná a plyníe odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Pri posudzovaní právneho vzťahu medzi sporovými stranami podľa ust. § 397 Obch. zák. je premlčacia doba 4 roky. Nárok žalobcu na náhradu v peňažnom vyjadrení bol uplatnený po uplynutí premlčacej lehoty. Vzhľadom k vznesenej námietke premlčania zo strany žalovaného súd žalobu zamietol.

O náhrade trov konania rozhodol podľa ust. § 142 ods. 1 OSP.

Proti tomuto rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie žalobca podaním z 20. júla 2011. Navrhol zrušiť rozsudok súdu prvého stupňa a vrátiť vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, resp. zmeniť rozsudok súdu prvého stupňa a žalobe vyhovieť.

Poukázal na tú skutočnosť, že v priebehu pojednávania 21. októbra 2008 bolo vydané uznesenie Krajského súdu v Bratislave, na ktorom sa pripustila zmena petitu žaloby podľa písomného návrhu žalobcu z 15. februára 2008 tak, že žalovaný je povinný zaplatiť sumu 243 130 Sk (8 070,44 eur) spolu s príslušenstvom 17,6 % p.a. úrokom z omeškania z istiny 8 070,44 eur od 1.7.1998 do zaplatenia. Od kúpy motorového vozidla Mercedes 28. mája 1996 ubehlo totiž už 15 rokov – odporca úžitkové vozidlo nepretržite využíva na súkromné účely od 1. júla 1998 až dodnes. Je viac, než pravdepodobné, že vekom opotrebované auto už vôbec neexistuje, resp. ak aj existuje, tak už nemá pre žalobcu žiadnu finančnú hodnotu. Je síce do šrotu. Žalobca sa z tohto dôvodu rozhodol, že nech si žalovaný toto úžitkové vozidlo ponechá pre seba a zaplatí mu iba finančný ekvivalent rovnajúci sa sume 243 130 Sk (8 070,44 eur)- jeho účtovnej hodnoty auta z 1. júla 1998, teda nie z jeho trhovej hodnoty a nie ani z adefinovanú náhradu škody. Tento zásadný rozdiel Krajský súd v Bratislave nepostrehol, čo bolo chybou. V čase predaja podniku T. v prospech M. spol. s r.o. k 30. júnu 1998 a to hneď v nasledujúci deň si predmetné auto Mercedes so všetkými kľúčami a dokladmi žalovaný privlastnil a nikdy dobrovoľne nevydal. Zostatková hodnota iba dvojročného vozidla podľa vykázaného účtovníctva M. spol. s r.o. bola v tom čase 243 130 Sk. Treba vziať do úvahy fakt, že v tom čase jeho trhovú hodnotu bola určite oveľa vyššia,

okolo 800 000 Sk. Vzhľadom na to, že pôsobením času došlo k extrémnemu poklesu hodnoty predmetu sporu žalobca postupne strácal až nakoniec prestal mať záujem na tom, aby po skončení 10 ročného súdneho sporu mu RNDr. M.L. vydal 4 hrdzavé kolesá. Predmet sporu sa postupom času spotrebovával, až nakoniec stratil svoju hodnotu. Reivindikačná žaloba pozná takéto prípady a žalobca mal právo si aj vybrať peniaze miesto vydania žalovanej spotrebovanej veci. V čase vydania uznesenia Krajského súdu v Bratislave z 21. októbra 2008 boli úroky z omeškania vo výške 14,25 %. V čase podania žaloby bola obvyklá výška úroku z omeškania 17,6 %.

Žalobca zdôraznil, že žalovaný úmyselne a systematicky maril vydanie auta a bránil sa, sústavne sa odvolával voči rozhodnutiam súdov na výzvy konateľov o vydanie veci nereagoval a navyše klamal. Dlhoročným postupom Krajského súdu v Bratislave bol žalobca zmanévrovaný do role, že musel v konkrétnostiach dotvárať svoje právo a nárok tak, aby bol naplnený zmysel a účel pôvodne podanej žaloby. Je na škodu veci, že Krajský súd správne a logicky nevyhodnotil situáciu, keď RNDr. M. tvrdil, že vozidlo zmizlo koncom roka 2001, dôkazom čoho je zápisnica z pojednávania z 21. októbra 2008. Žalovaný nevysvetlil súdu na čo by mal u seba zbytočné doklady od motorového vozidla, ktoré údajne zmizlo už koncom roka 2001 a nevysvetlil, prečo potom musel o 3 roky neskôr exekútor až v roku 2004 vykonať exekúciu. Krajský súd v Bratislave nedôsledne posudzoval vzniknutú situáciu, že ak by žalobca mal auto k dispozícii, tak by ho podnikateľsky permanentne používal, alebo predal, alebo odhlásil z evidencie DIPZ a vyradil z účtovníctva. Krajský súd v Bratislave nevykonal navrhovaný dôkaz a to kto bol platiteľom zákonného poistenia a platiteľom cestnej dane, dane z motorového vozidla za predmetné vozidlo v období rokov 2001 až 2011. Poistovní na Slovensku nie je veľa ani daňových úradov a tento návrh žalobcu nešiel nad rámec dokazovania. Z dokazovania nie je ani zrejmé, kto po celý ten čas robil STK a predpísané kontroly na predmetnom aute. Dokazovanie bolo vykonávané neúplne, neboli vyčerpané všetky možnosti pri posudzovaní najmä listinných dôkazov a nadväzujúcich logických súvislostí, čo zákonite vyústilo do nesprávneho vyhodnotenia dôkazov a tým do neobjektívneho rozhodnutia. Doklady od vozidla, servisná knižka, bezpečnostné kódy a nové značky zostávajú naďalej u žalobcu a auto naďalej u žalovaného RNDr. L.. Žalobca je znepokojený tým, že spravodlivým procesom by mal byť proces, ktorého dĺžka by mala byť primeraná zložitosti tohto konkrétneho prípadu. Bola zanedbaná elementárna povinnosť štátu

poskytnúť ochranu vlastníckemu právu. Postupom súdu mohol odpadnúť predmet žaloby (napr. keď neoprávnený držiteľ zničí, alebo spotrebuje vec), tak má žalobca namiesto reivindicatio nárok na náhradné peňažné plnenie vyjadrené cenou veci. Žalobca preto považuje rozhodnutie súdu prvého stupňa za nesprávne.

K odvolaniu sa vyjadril žalovaný podaním zo dňa 1.8.2011. Navrhol rozsudok súdu prvého stupňa potvrdiť a uplatnil si náhradu trov konania a trov právneho zastúpenia vo výške 2 3021,11 eur, pozostávajúce z trov prvostupňového konania vo výške 2 027,41 eur ako aj odvolacieho konania vo výške 293,70 eur.

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že žalobca sa žalobou v zmysle § 126 ods. 1 Obč. zák. podanou 5. januára 2001 domáhal vydania veci motorového vozidla Mercedes Benz MB 212D/30KA od žalovaného. Dňa 15. februára 2008 navrhol žalobca zmenu petitu žaloby a namiesto vydania vozidla Mercedes požadoval zaplatiť účtovnú hodnotu vozidla vo výške 243 130 Sk (8 070,44 eur) spolu so 17,6 % úrokom z omeškania ročne odo dňa 1. júla 1998. Žalobca už teda nežiadal vrátenie veci v zmysle reivindikačnej žaloby, ale zaplatenie peňažnej náhrady za vozidlo Mercedes. Z toho dôvodu vzniesol v priebehu prvostupňového konania žalovaný námietku premlčania voči povinnosti zaplatiť peňažnú náhradu vo výške 243 130 Sk. Prvostupňový súd na námietku premlčania prihliadol a žalobu zamietol. Žalovaný sa plne stotožňuje s odôvodnením súdu v uvedenom rozsudku. Nárok žalobcu je premlčaný a prvostupňový súd rozhodol správne, keď žalobu zamietol.

Ak by bol odvolací súd toho názoru, že nárok žalobcu nie je premlčaný, žalovaný uviedol, že podľa ust. § 420 ods. 1 Obč. zák. každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti. Predpokladom vzniku zodpovednosti za škodu podľa uvedeného ustanovenia je vznik škody, porušenie právnej povinnosti, existencia príčinnej súvislosti medzi porušením povinnosti a vznikom škody a zavinenie. Všetky štyri predpoklady pre vznik zodpovednosti za škodu musia byť splnené súčasne. Dôkazné bremeno ohľadom vzniku škody, porušenia právnej povinnosti a príčinnej súvislosti je na žalobcovi. V doterajšom priebehu konania žalobca nijako nepreukázal ani jeden z týchto predpokladov. Žalobca taktiež bližšie nešpecifikoval porušenia akej právnej povinnosti sa žalovaný dopustil a v čom vidí existenciu príčinnej súvislosti medzi porušením povinnosti a vznikom škody. Z toho dôvodu je žalovaný toho názoru, že žalobca neunesol dôkazné bremeno na preukázanie vzniku zodpovednosti za škodu na strane žalovaného tak, ako ju žaloval žalobca.

K dokazovaniu žalovaný poukazuje na fakt, že žalobca v priebehu konania od roku 2001 až do dnes nepredložil jediný dôkaz o tom, že žalovaný užíval vozidlo Mercedes po 28. novembri 2001 resp. že by ho po tomto dátume mal v držbe. Žalobca nevyprodukoval žiaden dôkaz, ktorý by preukazoval, že mu konaním žalovaného vznikla škoda. Žalobca namietal, že krajský súd nevykonal žalobcom navrhovaný dôkaz a to lustráciu toho, kto bol platiteľom zákonného poistenia, platiteľom cestnej dane a dane z motorového vozidla za vozidlo Mercedes od roku 2001 do roku 2011. Žalovaný súhlasí s názorom prvostupňového súdu, že vykonanie tohto dôkazu nebolo účelné. Vzhľadom na námietku premlčania, ako aj celkovú dôkaznú núdzu, žalobcu by navyše takéto dokazovanie neprineslo žiadnu zmenu z dôvodu, pre ktorý bola žaloba zamietnutá a zbytočne by predĺžilo celé konanie. Žalovaný považuje rozsudok súdu prvého stupňa za vecne správny.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) prejednal odvolanie žalobcu podľa § 212 ods. 1 OSP bez nariadenia pojednávania v zmysle § 214 ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné.

Z obsahu spisu je zrejmé, že žalobca sa svojim návrhom z 30. októbra 2001 domáhal, aby súd uložil žalovanému povinnosť do troch dní od právoplatnosti rozsudku pristaviť motorové vozidlo Mercedes Benz MB212D/30K/ŠPZ: B. na ul. P.v B., odovzdať ho právnenému zástupcovi navrhovateľov spolu s veľkým technickým preukazom, malým technickým preukazom, bezpečnostnou kartou, dokumentmi (návody a servisnú knižku a pod.), autorádio a všetky kľúče od predmetného vozidla. Zároveň žiadal, aby súd zaviazal žalovaného na náhradu trov konania, trov právneho zastúpenia, zaplatenie cestnej dane a zákonného postenia od roku 1998 až do roku vydania vecí, vrátane poplatkov z omeškania a tiež i eventuálnych sankčných poplatkov a postihov za nedodržanie zákonných lehôt spojených s prevodom vozidla. Na základe zmeny žaloby podaním, ktoré bolo doručené súdu dňa 15. februára 2008 Krajský súd v Bratislave uznesením z 21. októbra 2008 pripustil zmenu žaloby tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 243 130 Sk spolu so 17,6 % p.a. úrokom z omeškania od 1.7.1998 do zaplatenia a nahradiť mu trovy konania.

Žalovaný počas konania uplatnil námietku premlčania. Súd dospel k záveru, že žalobca si mohol svoje právo na zaplatenie sumy 8 070,44 eur uplatniť najskôr od 1.7.1998, pričom žalobca si právo na náhradu za motorové vozidlo uplatnil až zmenou petitu žaloby zo dňa 14. februára 2008. Podľa názoru súdu i keby právny vzťah medzi žalobcom a žalovaným

bol posudzovaný podľa ust. § 100 ods. 2 prvá veta a ust. § 101 Obč. zák. i pri posúdení právneho vzťahu medzi sporovými stranami podľa § 397 Obch. zák. je nárok žalobcu uplatnený po uplynutí premlčacej lehoty, preto z dôvodu premlčania nároku žalobcu súd žalobu zamietol.

Z obsahu odvolania žalobcu vyplýva, že žalobca odvolanie odôvodnil tým, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Nesprávne právne posúdenie veci môže spočívať v tom, že súd vec posúdil podľa nesprávneho právneho predpisu, alebo správne použitý právny predpis nesprávne vyložil, príp. ho na zistený skutkový stav veci nesprávne aplikoval.

Odvolačný súd je toho názoru, že odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. f/ OSP je daný.

Súd prvého stupňa bez toho, aby nárok žalobcu na zaplatenie sumy 8 070,44 eur podradil pod príslušné ustanovenie hmotného práva t.j. akého konkrétneho práva sa žalobca domáhal uzatvoril, že jeho právo je premlčané i keby bolo posúdené v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka resp. ustanovení Obchodného zákonníka. V rozhodnutí chýba subsumpcia t.j. podradenie súdom zisteného skutkového stavu pod hypotézu príslušnej právnej normy. Po subsumpcii dochádza k tzv. aplikácii a interpretácii práva, súd musí uviesť, ako daný skutkový stav právne posúdil, ktorú právnu normu na daný stav aplikoval ako ju v intenciách konkrétneho prípadu interpretoval. Aj podľa stabilizovanej judikatúry z Ústavného súdu do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá má základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky, alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Odkaz súdu len na to, či by použil trojročnú premlčaciu dobu podľa Občianskeho zákonníka, alebo štvorročnú premlčaciu dobu podľa Obchodného zákonníka, i tak by bol nárok žalobcu premlčaný, je nedostatočný.

Odvolačný súd považuje za potrebné uviesť, že podľa § 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka vlastník má právo na ochranu proti tomu, kto do jeho vlastníckeho práva neoprávnene zasahuje; najmä sa môže domáhať vydania veci od toho, kto mu ju neprávom zadržuje. Základným predpokladom úspešnosti žaloby na vydanie veci je preukázanie vlastníckeho práva a preukázanie, že sa vec neoprávnene nachádza vo faktickej moci inej

osoby, než vlastníka. Ak by odpadla základná podmienka v indikačnej žaloby – jej predmet v dôsledku zničenia odcudzenia, resp. spotrebovania veci, vlastník by sa mohol domáhať náhrady škody, takže by už išlo o obligačno-právny vzťah. Právo na náhradu škody sa premlčuje i vtedy, ak sa vindikačná žaloba zmení na zaplatenie peňažnej čiastky z dôvodu, že povinnosť vydať vec nebude možné uložiť, pretože žalovaný už vec nemá a že vlastníkovi nie je možné zabezpečiť a obnoviť výkon vlastníckych oprávnení k predmetnej veci. Ani v tomto prípade požiadavka na peňažité plnenie neprestáva mať charakter nároku na náhradu škody, preto sa premlčuje podľa § 106 Občianskeho zákonníka. Začiatok plynutia subjektívnej premlčacej lehoty sa však neviaže k okamihu, kedy sa poškodený dozvedel, že mu bola vec odcudzená a kým, ale až k okamihu, kedy zistil, že proti škodcovi nemôže uspieť vlastníckou žalobou na vydanie veci t.j. že sa znížil jeho majetkový stav (vznikla škoda) v dôsledku toho, že škodca vec už nemá, teda získal poškodený znalosť o tom, že sa nemôže domôcť ochrany svojich práv žalobou na vydanie veci a že mu patrí len nárok na náhradu škody. Škoda spočívajúca v tom, že ten kto vec neoprávnene zadržoval, vlastníka o vec pripravil a jej stratou mu spôsobil majetkovú ujmu vzniká práve okamihom straty, či zničenia veci, preto subjektívna premlčacia doba nemôže začať plynúť skôr napr. v okamihu, keď sa poškodený dozvie o odňatí veci určitou osobou.

Obsah spisu a výpoveď žalovaného na pojednávaní 21. októbra 2008 nasvedčuje tomu, že až na tomto pojednávaní žalovaný uviedol, že vozidlo tak, ako je popísané v žalobe nemá v držbe, pretože ho 10. augusta 2004 spolu s dokladmi, kľúčom a ovládačom elektrického zabezpečovacieho systému a centrálného uzamykania vydal súdnemu exekútorovi. Podľa jeho informácií uvedené motorové vozidlo bolo koncom roku 2004 pristavené na príslušnom dopravnom inšpektoráte k výmene ŠPZ. Je preto neodôvodnený a nesprávny záver súdu prvého stupňa, že žalobca si mohol svoje právo na zaplatenie sumy 8 070,44 eur uplatniť prvý-krát už 1. júla 1998. Tento záver nemá oporu vo vykonanom dokazovaní.

Podľa ust. § 219 ods. 1 OSP odvolací súd rozhodnutie potvrdí ak je vo výroku vecne správne. Pod vecnou správnosťou treba rozumieť správne zistenie skutkového stavu, správnu aplikáciu príslušnej hmotnoprávnej normy na zistený skutkový stav a súčasne aj vydanie rozhodnutia v súlade s ustanoveniami procesného práva. Keďže súd prvého stupňa nevydal rozhodnutie v súlade s ustanoveniami procesného práva, nedostatočne zistil skutkový stav,

v rozhodnutí neuviedol, akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, vec nesprávne právne posúdil odvolací súd preto v súlade s ust. § 221 ods. 1 písm. f/ a h/ OSP zrušil napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa a v súlade s ust. § 221 ods. 2 OSP vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. V novom konaní bude povinnosťou súdu prvého stupňa riadne zistiť skutkový stav, vyhodnotiť vykonané dôkazy jednotlivo a v ich vzájomných súvislostiach podradiť súdom zistený skutkový stav pod príslušnú právnu normu dôsledne posúdiť námietku premlčania uplatnenú žalovaným, zistiť presne začiatok plynutia premlčacej doby a kedy premlčacia doba uplynula. V prípade nedôvodnosti námietky premlčania bude na základe vykonaného dokazovania potrebné zistiť, či žalovaný sporné motorové vozidlo riadne žalobcovi odovzdal a či žalobca mal možnosť aj s vozidlom nielen s vecami odňatými exekútorom disponovať. Dôkazné bremeno je na žalovanom, aby preukázal, že sa zbavil povinnosti vrátiť žalobcovi motorové vozidlo, ktoré bolo vo vlastníctve žalobcu. Tiež bude potrebné posúdiť predpoklady pre priznanie nároku žalobcu na zaplatenie sumy 8 070,44 eur. aká bola hodnota motorového vozidla v čase, kedy žalobcovi vzniklo právo na jeho vydanie od žalovaného, kedy sa žalovaný dostal do omeškania s úhradou peňažného záväzku a posúdiť nárok žalobcu na úroky z omeškania.

V novom rozhodnutí rozhodne súd aj o náhrade trov konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 29. septembra 2011

JUDr. Anna Marková, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Mária Némethová